

הסכם יסוד

ב י ן

הכס הקדוש
ל ב י ן

מדינת ישראל

מבוא

====

הכס הקדוש ומדינת ישראל,

בתיבתם דעתם על אופיה המיוחד של ארץ הקודש ועל משמעותה
לכל באי עולם;

בהיותם מודעים לטבעו היחיד במינו של היחס בין הכנסיה
הקתולית לבין העם היהודי, ולתהליך ההיסטורי של הפיוס וצמיחת ההבנה
ההדדית והידידות בין קתולים ליהודים;

לאחר שהחליטו בעשרים ותשעה בחודש יולי בשנת 1992
לכונן "ועדת עבודה דו-צדדית קבועה" בכדי ללמוד ולהגדיר יחדיו נושאים
שיש להם ענין משותף בהם, ובמגמה להביא נורמליזציה ביחסיהם;

בהכירם בכך שעבודת הועדה הנזכרת לעיל הפיקה חומר אשר
די בו להסכם ראשון, שהוא הסכם יסוד;

בהבינם כי הסכם זה ישמש בסיס איתן ובר-קיימא להמשך
התפתחותם של יחסיהם בהווה ובעתיד ולקידום משימתה של הועדה;

מסכימים על הסעיפים הבאים :

סעיף 1

פיסקה 1 מדינת ישראל, בזוכרה את מגילת העצמאות שלה, מצהירה על
מחויבותה הנמשכת לתמוך בזכות האדם לחופש הדת והמצפון ולקיים אותה,
כניסוחה בהצהרה האוניברסלית בדבר זכויות האדם ובמיסמכים בינלאומיים
אחרים שהיא צד בהם.

פיסקה 2 הכס הקדוש, בזוכרו את אכרזת המועצה האקומנית השניה
בואתיקן על חופש הדת, הפותחת במלים "כבוד האדם", מצהיר על מחויבותה
של הכנסיה הקתולית לתמוך בזכות האדם לחופש הדת והמצפון, כניסוחה
בהצהרה האוניברסלית בדבר זכויות האדם ובמיסמכים בינלאומיים אחרים
שהוא צד בהם. הכס הקדוש חפץ להצהיר כמו-כן על הכבוד שהכנסיה הקתולית
רוחשת לדתות אחרות ולהולכים בדרכיהן, כפי שהמועצה האקומנית השניה
בואתיקן הודיעה עליו רשמית באכרזתה על יחס הכנסיה לדתות שאינן
נוצריות, הפותחת במלים "בעת הזאת".

סעיף 2

פיסקה 1 הכס הקדוש ומדינת ישראל מחוייבים לשיתוף פעולה הולם במאבק נגד האנטישמיות לכל צורותיה ונגד כל סוגי הגזענות ואי-הסובלנות הדתית, ובקידום הכנה הדדית בין אומות, סובלנות בין קהילות ושמירת חיי האדם וכבודו.

פיסקה 2 הכס הקדוש נוטל הזדמנות זו לשוב ולחזור על פסילתו את השנאה, את הרדיפה ואת כל הגילויים האחרים של האנטישמיות המכוונים נגד העם היהודי ונגד יהודים כיחידים, בכל מקום, בכל זמן ועל-ידי כל אחד. בפרט, מגנה הכס הקדוש תקיפת יהודים וחילול בתי-כנסת ובתי-עלמין יהודיים, מעשים המחללים את זיכרם של קורבנות השואה, במיוחד כאשר הם קורים באותם המקומות עצמם שהיו עדים לה.

סעיף 3

פיסקה 1 הכס הקדוש ומדינת ישראל מכירים בכך כי כל אחד מהם חופשי במימוש הזכויות ובהפעלת הסמכויות אשר לו, ומתחייבים לכבד את העקרונות הזו ביחסיהם ההדדיים ובשיתוף הפעולה ביניהם לטובת הכלל.

פיסקה 2 מדינת ישראל מכירה בזכותה של הכנסיה הקתולית לבצע את תפקידיה הדתיים, המוסריים, החינוכיים ואלה שנושאים צדקה, ולמוסדות משלה, וכן להכשיר, למנות ולהציב את אנשיה שלה במוסדות האמורים או לשם התפקידים האמורים למטרות אלה. הכנסיה מכירה בזכותה של המדינה לבצע את תפקידיה, כגון קידום רווחת הכלל ובטחונו והגנה עליהם. המדינה והכנסיה מכירות שתיהן בצורך בדו-שיח ובשיתוף פעולה בנושאים שמטבעם דורשים זאת.

פיסקה 3 כאשר לאישיות משפטית קתולית במשפט הכנסייתי, הכס הקדוש ומדינת ישראל ישאו ויתנו על מתן נפקות מלאה לה במשפט הישראלי, בעקבות דין וחשבון של ועדת-משנה משותפת של מומחים.

סעיף 4

פיסקה 1 מדינת ישראל מצהירה על מחוייבותה הנמשכת לקיים ולכבד את ה"סטטוס קוו" באותם המקומות הקדושים הנוצריים שעליהם הוא חל ואת הזכויות של כל אחת מאותן העדות הנוצריות שיש להן זכויות על פיו. הכס הקדוש מצהיר על מחוייבותה הנמשכת של הכנסיה הקתולית לכבד את ה"סטטוס קוו" הנזכר לעיל ואת הזכויות האמורות.

פיסקה 2 האמור לעיל יחול על אף פירוש נוגד של סעיף כל שהוא בהסכם היסוד הזה.

פיסקה 3 מדינת ישראל מסכימה עם הכס הקדוש בדבר החובה הנמשכת לכבד מקומות מקודשים קתוליים, כגון כנסיות, מינזרים, מעונות כנסייתיים לאנשי-דת, בתי קברות, והדומים להם, ולהגן על האופי אשר להם.

פיסקה 4 מדינת ישראל מסכימה עם הכס הקדוש בדבר הערובה הנמשכת לחופש עבודת-הקודש הקתולית.

סעיף 5

פיסקה 1 הכס הקדוש ומדינת ישראל מכירים בכך שלשניהם יש עניין לראות בעין יפה עליות-לרגל של נוצרים לארץ הקודש. כל אימת שיתעורר צורך בתיאום, השלוחות הנאותות של הכנסיה ושל המדינה יתייעצו וישתפו פעולה כנדרש.

פיסקה 2 מדינת ישראל והכס הקדוש נותנים ביטוי לתקוותם שעליות-לרגל כאלה ישמשו הזדמנות להכנה גוברת בין העולים-לרגל לבין כלל הציבור והדתות בישראל.

סעיף 6

הכס הקדוש ומדינת ישראל יחדיו חוזרים ומצהירים על זכותה של הכנסיה הקתולית ליסד, לקיים ולנהל בתי-ספר ומוסדות לימוד בכל הרמות; זכות זאת - ביצועה בהרמוניה עם זכויות המדינה בתחום החינוך.

סעיף 7

הכס הקדוש ומדינת ישראל מכירים בעניין משותף להם לקדם ולעודד חילופי תרבות בין מוסדות קתוליים ברחבי העולם לבין מוסדות חינוך, תרבות ומחקר בישראל, ולהקל את הגישה לכתבי-יד, לתעודות היסטוריות ולחומרי-מקור דומים, בהתאם לחוקים ולתקנות החלים.

סעיף 8

מדינת ישראל מכירה בכך שזכותה של הכנסיה הקתולית לחופש הביטוי במילוי תפקידיה מתבצעת גם דרך אמצעי התקשורת של הכנסיה עצמה; זכות זאת - ביצועה בהרמוניה עם זכויות המדינה בתחום אמצעי התקשורת.

סעיף 9

הכס הקדוש ומדינת ישראל יחדיו חוזרים ומצהירים על זכותה של הכנסיה הקתולית לבצע את תפקידיה שנושאים צדקה ורווחה באמצעות מוסדות הבריאות והרווחה החברתית אשר לה; זכות זאת - ביצועה בהרמוניה עם זכויות המדינה בתחום זה.

סעיף 10

פסקה 1 הכס הקדוש ומדינת ישראל יחדיו חוזרים ומצהירים על זכותה של הכנסיה הקתולית לרכוש.

פסקה 2 בלי לפגוע בזכויות שהצדדים מסתמכים עליהן :

א. הכס הקדוש ומדינת ישראל ישאו-ויתנו בתום לב על הסכם כולל, המכיל פתרונות מקובלים על שני הצדדים, בסוגיות שאינן ברורות, שלא הוסדרו, וכאלה השנויות במחלוקת, בנוגע לרכוש ולנושאים כלכליים ופיסקאליים, המתייחסות לכנסיה הקתולית בכלל, או לעדות או למוסדות קתוליים מסויימים.

ב. למטרת המשא-והמתן האמור, ועדת העבודה הדו-צדדית הקבועה תמנה ועדת-מישנה דו-צדדית של מומחים, אחת או יותר, ללמוד את הסוגיות ולהגיש הצעות.

ג. הצדדים מתכוונים לפתוח במשא-ומתן הנזכר לעיל תוך שלושה חודשים מתחילת תוקפו של ההסכם הנוכחי, ומטרתם להגיע להסכמה תוך שנתיים מראשית המשא-והמתן.

ד. במשך תקופת המשא-והמתן הזה יש להימנע מפעולות שאינן עולות בקנה אחד עם מחוייבויות אלה.

סעיף 11

פסקה 1 הכס הקדוש ומדינת ישראל מכריזים על מחוייבותו של כל אחד מהם לקידום הפתרון בדרכי שלום של סכסוכים בין מדינות ואומות עת האלימות והטרור מוצאים מחוץ לתחום החיים הבינלאומיים.

פסקה 2 הכס הקדוש, בעוד הוא מקיים בכל ענין את הזכות לבצע את תפקידו כמורה מוסרי ורוחני, רואה כדבר-בעתו להזכיר כי, בשל אופיו שלו, הוא מחוייב רשמית להישאר זר לכל הסכסוכים שבענייני העולם הזה גרידא, עקרון החל במיוחד על שטחים שבמחלוקת ועל גבולות בלתי-מוסדרים.

סעיף 12

הכס הקדוש ומדינת ישראל ימשיכו במשא-ומתן בתום לב כשהם ממלאים אחרי סדר היום שהוסכם עליו בירושלים בחמישה עשר בחודש יולי בשנת 1992, ואושר בואתיקן בעשרים ותשעה בחודש יולי בשנת 1992; כך בנושאים העולים מסעיפי ההסכם הנוכחי, וכך גם בנושאים אחרים מוסכמים דו-צדדית כי הם נושא של משא-ומתן.

סעיף 13

פיסקה 1 בהסכם זה משתמשים הצדדים במונחים אלה כמוכן דלהלן :

א. הכנסיה הקתולית ו הכנסיה - כולל, בין השאר, עדותיה ומוסדותיה;

ב. עדות של הכנסיה הקתולית - פירושו הישיות הדתיות הקתוליות הנחשבות על-ידי הכס הקדוש לכנסיות "סואי יוריס", ועל-ידי מדינת ישראל - לעדות דתיות מוכרות;

ג. מדינת ישראל ו המדינה - כולל, בין השאר, רשויותיה שנוסדו בחוק.

פיסקה 2 למרות תוקפו של הסכם זה כפי שהוא בין הצדדים, ובלתי לגרוע מכלליותו של כל כלל משפטי שהוא, אשר חל בנוגע להסכמים בינלאומיים, מסכימים הצדדים כי הסכם זה אינו פוגע בזכויות ובחובות העולים מהסכמים קיימים בין צד מהצדדים לבין מדינה או מדינות, הידועים לשני הצדדים ואשר למעשה הם בהישג-ידם בעת חתימתו של ההסכם הזה.

סעיף 14

פיסקה 1 עם חתימת הסכם היסוד הנוכחי, ובהכנה לכינון יחסים דיפלומטיים מלאים, הכס הקדוש ומדינת ישראל מחליפים ביניהם נציגים מיוחדים, שדרגתם וזכויות היתר שלהם מפורטים בנספח.

פיסקה 2 לאחר כניסתו לתוקף של הסכם היסוד הנוכחי, ומיד עם תחילת ישומו, יכוננו הכס הקדוש ומדינת ישראל יחסים דיפלומטיים מלאים ברמה של נונציאטורה מצד הכס הקדוש, ושגרירות מצד מדינת-ישראל.

סעיף 15

הסכם זה יכנס לתוקף בתאריך של ההודעה המאוחרת יותר שיתן צד על אישורו.

נעשה בשני עותקים מקוריים בשפות האנגלית והעברית, ודין מקור אחד לשני הנוסחים. במקרה של שוני, יכריע הנוסח האנגלי.

נחתם בירושלים היום, ט"ז בחודש טבת התשנ"ד
שהוא מקביל ליום השלושים בחודש דצמבר בשנת 1993.

בשם ממשלת מדינת ישראל

בשם הכס הקדוש

סיכום דברים מוסכם

פירוש מוסכם לסעיף 14

ביחס לסעיף 14 של הסכם היסוד שנתתם על-ידי הכס הקדוש ומדינת ישראל, מוסכם ש"תחילת-ישומו של הסכם היסוד הנוכחי" מובנה הקמת שתיים מועדות המשנה הדו-צדדיות של מומחים, אולם לא יאוחר מארבעה חדשים אחרי שההסכם הזה יכנס לתוקפו.

נחתם	בירושלים	היום,	ט"ז	בחודש	טבת	התשנ"ד
שהוא	מקביל	ליום	השלושים	בחודש	דצמבר	בשנת 1993.

בשם ממשלת מדינת ישראל

בשם הכס הקדוש